

OTEVŘENÍ

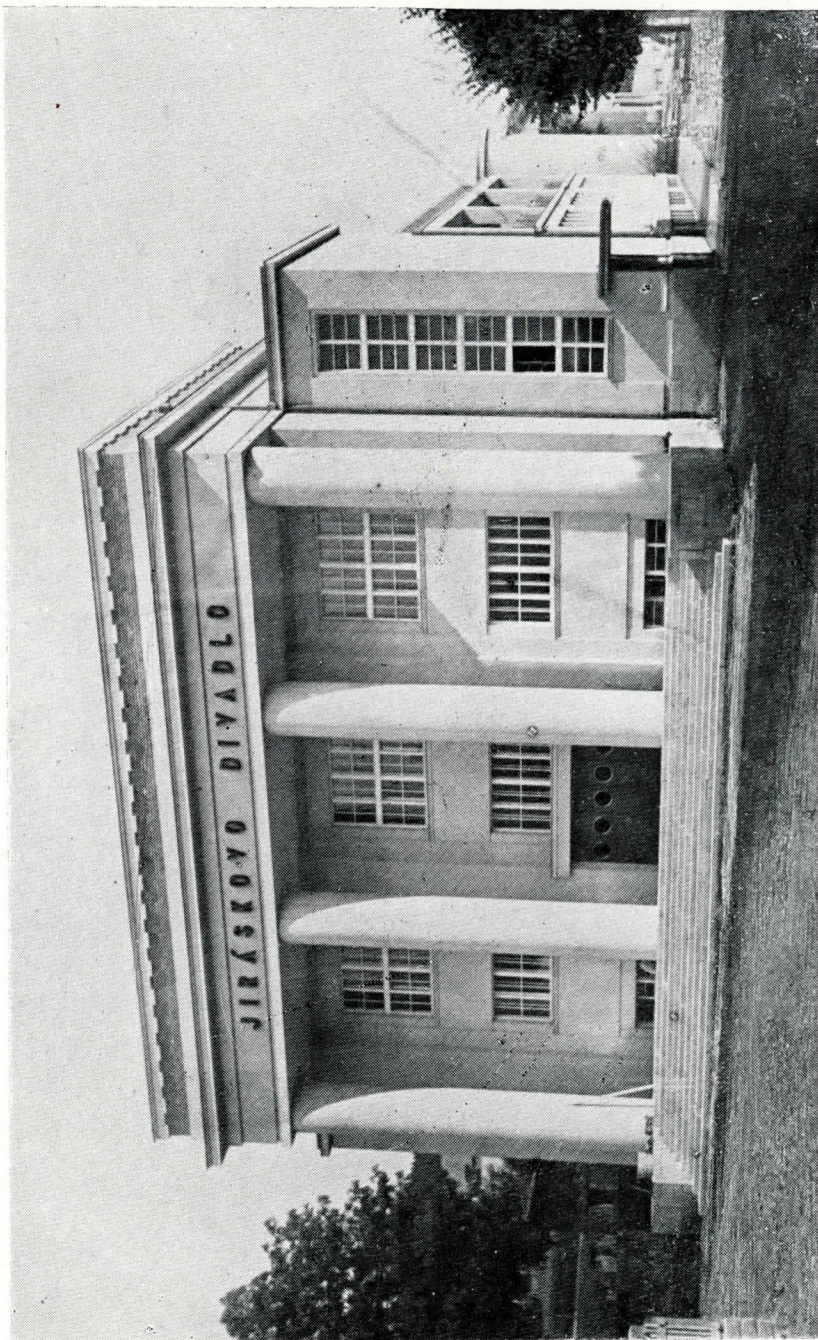
**JIRÁSKOVA
DIVADLA**

V HRONOVĚ

28. IX. 1930

OTEVŘENÍ
JIRÁSKOVA DIVADLA
V HRONOVĚ

19 ^{28.}_{IX.} 30

VYDALO DRUŽSTVO
PRO POSTAVENÍ JIRÁSKOVA DIVADLA V HRONOVĚ.
VYTISKL GRAFICKÝ ZÁVOD A. J. VOTRUBA A SPOL.
V HRONOVĚ.

V NEDĚLI 28. ZÁŘÍ VE 3 H. ODPOL. A V 8 H. VEČER

slavnostní představení v novém divadle

ALOIS JIRÁSEK:

„LUCERNA“

Divadelní hra o čtyřech jednáních.

Režie: uč. Vlad. Fiala.

Scéna: Dr. R. Kudrnáč.

OSOBY:

Mladá kněžna	Salome Jirásková
Dvořan	Jula Štelzig
Vrchní	Jarka Štelzig
Mlynář	Míla Labík
Jeho bába	Klára Středová
Hanička	Jarča Térová
Zajíček, učitelský mládenec	Josef Jiráček
Braha, sekerník	Jan Klikar
Zíma	} šumaři Štěpán Kleprlík
Sejtko	
Klásek	
Klásková	Vilča Štelzigová
Míchal	} vodníci Frant. Krtička
Ivan	
Pán Franc	Jan Vavera.
Mušketýr	Karel Klugar
Žan, služebník	Ant. Jandáček
Komorná	Tonča Špreňarová
Kroužilka	} rychtáři Frant. Kejklíček
Votruba	
Družička	Josef Lorenz
Farář	Božena Lelková
	Ant. Lokvenc

Zámečtí úředníci, rychtáři, Hejkal, lesní panny.

Děj za onoho času ve mlýně, na zámku, v lese a v les. zámečku.

Taneční vložky z laskavé ochoty provedou členky tělocvičné jednoty „Sokol“ Hronov, zpěvní vložky obstará Zpěvácký spolek „Dalibor“. Nová krojová výprava od fy. Šustr v Náchodě.

JIRÁSKOVO DIVADLO.

Krásný zvyk, aby náměstí, ulice, sady a veřejné budovy nazvány byly jmény vynikajících národních pracovníků, aby i kulturní instituce ve svém štítě nesly názvy vážené z bohaté galerie národních velikánů, nikde v Evropě se tak čistě a plně nevyvíjí jako u nás. Neboť není to u nás jen zásada, aby živými uctívání byli mrtví, aby projeven byl jim takto věčný vděk, neplníme tím jen příkaz úcty, ale jako ve všem a všudy máme i tu také úmysl jiný: stavěti sobě denně před oči vzory národní Krásy a lidského Dobra, zaříditi to tak, aby každé chvíle zavadil náš zrak o velké znamení a hlasnou výzvu k obětavosti pro věc národní. Ne pouze k uctívání mrtvých, ale také a hlavně k napomenutí a vyburcování živých píšeme na ulice, budovy, sady svatá hesla velkých jmen.

Je přirozeno, že nové divadlo hronovské nemůže nésti jiné jméno než Jiráskovo. Nikdy a nikde v celém našem národním a kulturním životě nebylo jméno tak úzce spjato s věcí, již zdobí, jako v tomto případě. Pokud se týče vděku, kolik a jak velké tu příčiny! Jirásek se v Hronově zrodil. Jirásek ale také v Hronově duševně vospíval a Jirásek do konce života svému Padolí zůstal věren a je v celém národě oslavil. Divadlo Jirásek v Hronově pěstoval od útlého dětství, jak nám o tom tak krásně vypráví v „Pamětech“. V padolské historii „U nás“ věnuje jednu z nejkrásnějších kapitol prvému českému představení divadelnímu v klase hronovské školy. Myšlenka stavby hronovského divadla vznikla při oslavě sedmdesátých narozenin Mistrových a v den jeho narozenin sedmdesátýchsedmých položen k němu za přítomnosti a účasti Mistrový základní kámen. A z nedostavěného divadla, žel, vynášeli jsme v letošním roce urnu s popelem velkého člověka. A takových vztahů dalo by se napočítat do nekonečna.

Ale nazvali jsme divadlo Jiráskovým ne toliko z vděčnosti, ne pro upomínku, ale z touhy po zdravém, uměleckém pokroku a pro národní povzbu-

z en í. Jméno „Jirásek“ ztratilo již dávno individuální zvuk a vzalo na se mystický pojem nejvyššího národního vědomí a nejčistší národní lásky. Toho si musíme dnes být vědomi: že vyvstala nám na českém severovýchodě nejen nádherná a účelná budova divadelní, že vznikl v Hronově nejen nejkrásnější památník největšího rodáka, ale že vyrostl nám chrám, v němž pěstovati musíme národní Umění v jeho duchu a tvrz, z níž bojovati musíme pro ideály, které dospěly v Jiráskovi v nejčistší formě a jeho působením vyzvedly národ na výši národního vědomí a uvedly český lid důstojně do slavné éry Samostatnosti.

*

Jiráskovo divadlo má z mimopražských divadel tři znaky, o nichž lze dnes právem mluvit v superlativu: má nejkrásnější jméno, má nejpmátnější základní kámen a má nejdokonalejší vzhled a technické zařízení.

Jméno. Od dob, kdy národ sám nazval pražskou zlatou kapličku „Národním divadlem“, nebylo tak krásné jméno u nás raženo. Jiráskovo divadlo! Co vše tají se v těchto dvou slovech, co vše mluví z nich k srdci každého českého člověka. Jméno krása, jméno heslo, jméno čin. Zní jako líbezný akord české idyly a jako bojovný chorál českého zápasu. Jméno obsažené, plné, svaté

Základní kámen. Dotýkaly se ho ruce vetšího starce, hladil ho pohledem umírající prorok a zaševalila nad ním poslední slova velkého poselství duchovního vůdce potomstvu. Vzácná chvíle nezapomenutelného nadšení posvětila tento kámen a učinila z něho posvátné dědictví národa a zvláště ochotnictva.

Vzhled a technické zařízení. Jak to řekl tvůrce divadla p. architekt Freiwald při svém poklepu? „Stavme divadlo hezké, naše, české“. Tomuto heslu zůstal věren při provedení a četní pomocníci podporovali jej a neomezovali nijak jeho tvůrčí vůli. A vyvstalo nám dílo, jež jest jistě dnes z nejkrásnějších českých výtvarných děl a jež vyniká svou účelností i vzhledem nad ostatní divadla česká. A rovněž zařízení technické, ať jde o požadavky moderního jeviště, o problémy osvětlovací, o potřeby akustické stojí na výši doby.

Nuže, k této trojí dokonalosti přejí dnes divadlu, aby se připojila dokonalost čtvrtá: aby i vlastní dění divadelního stánku dosáhlo umělecké i mravní výše, aby divadlo stalo se chrámem

nejčistšího a nejnárodnějšího Umění. Vím, je to velký a těžký cíl, je to nesnadné dílo. A jsme pouze slabými lidmi a často i marnivými a malichernými lidmi. Nedosáhneme vždy svého cíle, neuskutečníme ideálů, ale postačí, kráčíme-li pevně za nimi a snažíme-li se upřímně o ně. A že o to se pokusíte, si slibte, šťastní ochotníci hronovští, v dnešní slavný den. Jste tím povinni svým předchůdcům, o jichž čistém idealismu Jirásek psal, jste tím povinni Mistru samému, jenž divadlo Vaše posvětil a jste tím povinni jménu, jež jste si zapsali do štítu: Jiráskovo divadlo. A necht' je opravdu Jiráskovým divadlem, vnější krásou i vnitřním úsilím!

Frant. Krτίčka:

NĚCO Z HISTORIE HRONOVSKÉHO OCHOTNICKÉHO SPOLKU.

Antonín Knahl (1801—1883), hronovský rodák, povoláním hodinář a kostelník, brzy po svém návratu z Prahy (r. 1823), kde jako hodinářský tovaryš pracoval, zatoužil uskutečnit v Hronově podobné divadelní „provození“, jaká v Praze vidával a jichž byl horlivým navštěvovatelem.

Myšlenka uzrála ve skutek r. 1826. Knahl s hloučkem prvních ochotníků postavili jeviště ve staré roubené škole (je již dávno zbořena). Urobili ji z plachet a kulis papírových, vlastnoručně malovaných. Dávali tenkrát aktovku „Berounské koláče“ od J. N. Štěpánka. Povolení ke hře od vrchnosti v Náchodě neměli a tak Knahl, jako hlava toho všeho, byl obeslán na zámek do Náchoda k tehdejšímu vrchnímu Essentrovi. Ten se pro divadlo zle na Knahla obořil, hrozil mu, že by se to mělo u „krajsamtu“ oznámit a on „kóstelnyk, kóstelnyk, že by měl pšíjit do díry, — ať se víc neopovází, sic že by dostal velká pókuta, nač dývadlo v takovém nýzdě“.

A tak bylo zas po divadle. Teprve v roce 1847 dostalo se hronovským ochotníkům povolení od vrchnosti k provozování divadla a od té doby se hraje podnes.

V letech šedesátých a sedmdesátých minulého století pilně hrával a režíroval náš nezapomenutelný člen Mistr Alois Jirásek. V kronice „U nás“ a ve svých „Pamětech“ I. díl na mnoha mí-

stech vzpomíná hronovského ochotnického divadla. Dle jeho vzpomínek hrálo se v Hronově pilně zvláště v letech šedesátých, jmenovitě když přijeli studenti.

R. 1876 bylo vzpomenuáno na podnět Aloise Jiráska 50. jubilea spolku. Při tom nejstarším členům — zakladateli Antonínu Knahlovi a Ignáci Václavu Lindrovi byl podán věnec a Mistr Jirásek přednesl na jejich oslavu básně, kterou k tomu účelu sám sepsal.

V těch dobách byli ochotníci již silným a četným spolkem. Jiných spolků bylo pořádku a o nějakých dramatických odborech, jako dnes jsou, nebylo ani slychu. Hrávalo se s počátku o prázdninách a o svátcích, když byli doma studenti, později v zimní sezoně od sv. Václava do sv. Jana Nepomuckého, v zimě pořádány maškarní merendy a v létě výlety, obvykle do lesa „Na fara“.

Jako měnil se postupem času kádr ochotnický, tak i hronovský stánek Thalie měnil své stanoviště. Z hostince „U modré hvězdy“ přestěhovali se ochotníci do hostince „U Habrů“, brzy ale postavili si jeviště v domě kupce Vlacha (nyní dům p. Löwenbacha). Odtud přestěhovali jeviště k Langrovům (v místech, kde stojí nynější Jiráskovo divadlo), a pak zase k Habrovům na náměstí, kde hráli po řadu let. Po té na krátko hráli v hotelu „U mostu“ a pak zase řadu let v hotelu „Slavie“. V roce 1917 přenesli své působiště do hotelu „U mostu“, kde hráli až do otevření Jiráskova divadla.

V době světové války spolková činnost takorč nadobro ustala. Příčinou toho bylo, že téměř všichni mužští členové musili na vojnu a v těch prvních dobách pro starosti a tíseň nebyl u obecnosti ani žádný zájem o divadlo. Pravidelná činnost ochotnická datuje se ve válce od roku 1917. Vynutilo si ji obecnost samo, hledajíc v divadle útěchu a alespoň chvilkové zapomenutí na tíseň a útrapy válečné. Vedení se tehdy ujal městský tajemník JUC. Fr. Šulc, jenž s několika z války se vrátivšími členy a dorostem, spolek vzkřísil k nové činnosti. Od té doby spolek vzkvétal a vzkvétá morálně i finančně, ač v dobách před válkou se spolku často vedlo zle, zvláště v otázce finanční.

Velikou činnost vyvinuli ochotníci v r. 1921 při oslavách 70. narozenin Mistra Jiráska, na jejichž úspěchu měli lví podíl. Jako zlatý hřeb všech slavností bylo tehdy ochotnické představení Jiráskova „Otce“ v divadle v přírodě. Na památku tohoto před-

stavení dal se Mistr Jirásek s ochotníky po představení fotografovati.

A tenkrát v r. 1921, po oslavách, zrodila se mezi ochotníky myšlenka, postavit na věčnou paměť našeho nejstaršího věrného člena, Mistra Aloise Jiráska, živý pomník — Jiráskovo divadlo — kde s jeviště věčně by se ozýval český hlahol a zaznívala věčně krásná slova Jiráskových dramát a her. Cíl byl vytčen a dali jsme se do práce. Roku 1924 zakoupen pozemek pro stavbu, r. 1925 ustaveno Družstvo pro postavení Jiráskova divadla, r. 1926 slaví spolek sté jubileum svého trvání, r. 1928 kladen základní kámen k Jiráskovu divadlu a v roce 1929 přikročeno k vlastní stavbě divadla. Kamének ke kaménku, halěr ku halěři a s pomocí dobrých lidí se dílo podařilo. — Budiž požehnáno!

Jarka Štelzig:

JAK BYLO ZALOŽENO DRUŽSTVO A JAK SE PRACOVALO.

Myšlenka, postavit v Hronově Jiráskovo divadlo, je již staršího data a pracovalo se k dosažení této mety již několik let před založením Družstva. O její uskutečnění starali se tehdy členové ochotnického spolku, pořádali sběrací akci, která po velké práci obětavých jednotlivců vynesla kol deseti tisíc korun, ale z výsledků docílených bylo patrné, že následkem přetížení těchto obětavců, v samotném spolku ochotnickém na tyto velké účely sami postačovatí nebudou.

Vyskytl se tedy šťastný návrh založit vedle stávajícího spolku ochotnického samostatné Družstvo, které by se staralo pouze o shánění finančních prostředků na stavbu divadla a tak dne 18. května 1925 pozváni byli známí ochotníci činovníci ke schůzce, ve které s velikým nadšením bylo slavnostně ustaveno nové družstvo pod názvem: „Družstvo pro postavení Jiráskova divadla v Hronově“.

Ku chvále uvedených činovníků budiž hned na počátku uvedeno, že do práce šli všichni s velikým elánem. Nebylo snad jediné volné chvíle, aby se spolu „neslezli“ a ta léta po založení neměli jsme dohromady vlastně jiných hovorů, než jen a jen o zamýšlené stavbě. O těch hlavních punktátorech nemluvílo se po

Hronově jinak, než jako o divadelních „fanoušcích“, ale nám to nevadilo a pracovalo se vesele dál. Právě ta venkovská kritika ponoukala vždy činovníky, aby veškeré podnikané akce předem vždy byly řádně uváženy a tak se docílilo, že tyto skončily vždy nejen finančním, ale i morálním úspěchem.

Toť se ví, že byly i mrzutosti mezi námi. A to jen proto, že každý s plnou parou šel do každé započaté práce, doma ji i v noci řádně promýšlel a když nebylo „po jeho“, byl obyčejně rozčilen. Ale cíl byl přede všemi, za tím každý neochvějně stál a tak se brzy zase všechno spravilo a zase se dál klidně pracovalo.

A jak se pracovalo? To by byly celé historie k vypravování, co dalo za promýšlení, aby naše akce v místě vynikly, aby to nebylo něco všedního, aby zájem celého města strhlo Družstvo na sebe. Vymýšleli jsme nové reklamy a „chytáky“ o slavnostech, hledali jsme známosti a každá zpráva z venku, ze které jsme doufali něco vyzískat, kolovala hned jásavě mezi námi.

A ty naše schůze! Oficiálně se vždycky svolávaly, „aby se neřeklo“, mnoho se v nich obyčejně však neprovedlo, neboť na oficiální jednání naši činovníci zvyklí nebyli. To spíš po schůzi, při družné debatě, víc se povědělo a víc se vyjednálo.

Každá „oficielnost“ byla u nás pro legraci, platilo jen heslo: „Málo mluvit a hodně dělat“. A také z toho byly někdy nepřijemnosti. Při kopání prvních základů jsme si ujednali, že začneme korporativně, slavnostně. Sejdeme se v určitou hodinu, každý si jednou kopne a budeme mít památku, že jsme společně dílo začali. Jaké bylo však naše zděšení, když jsme přišli ke staveništi. Jeden nedočkavý „pracant“ měl již základy pro základní kámen vykopané — těšil se, jak nás potěší, a nenadál se chudák, že za to od nás na místo pochvaly, sklídí nevděk.

Nejvíce zájemníků bylo vždy při počítání finančních výsledků našich akcí. Když skončila loterie, byli jsme poděšeni všichni. To se jednalo o zjištění, kdo vyhrál první výhru — 60.000 Kč v dukátech. Běželi jsme do kanceláře, každý sebral jednu knihu, druzí se hrabali ve štusech neprodaných losů a za hrobového ticha hledalo se osudné číslo Po dlouhém hledání výkřik: „Už ho mám!“. Všichni jsme se seběhli do kupy a dotazů: „Je zaplacen?“, „Není prodán?“ nebylo konce. Hledání započalo znovu a neprodané losy v horečném hledání lítaly ve vzduchu, jako když se cícha roztrhne. Za velikého jásotu konstatováno ko-

nečně, že los je v zásobě, není zaplacen, že výhra připadá Družstvu. To bylo terno, které jsme řádně oslavili a byl to snad také jediný obnos, který se nad očekávání lehko pro divadlo získal.

Všecky další krejčárky byly získány vždy úsilovnou prací obětavých jednotlivců. Bylo velkým štěstím pro divadlo, že se několik nadšenců semklo dohromady a že kamarádsky, bez ješitnosti, která jim však bohužel nespravedlivě byla někdy vyčítána, spolu drželi. Netrhejme se, zůstaňme i dále pohromadě a dílo šťastně dokončíme!

Jindřich Šrůtek:

JAK JSME SHÁNĚLI KAPITÁL.

Když z jara r. 1925 založeno bylo naše stavební družstvo, dostalo do vínku slib Ochotnického spolku, že hotové jmění své, obnášející tehdy as Kč 15.000—, Družstvu daruje a tím byl položen základ naší pokladně.

Ochotnický spolek předal toho roku pořádání divadelních představení v přírodě rovněž do režie nově založeného Družstva pro postavení Jiráskova divadla a tato představení vynesla Kč 6340-28.

Z tohoto počátku rostl pak kapitál.

Budiž připomenuto na začátku, že založení Družstva přijato bylo v místě velice sympaticky a nejen jednotlivci, ale i celé korporace hleděly je všemožně finančně podporovati. Odbor Klubu čsl. turistů předal nám ochotně pokladnu, umístěnou v rodném domku Mistra Al. Jiráska, která do dnešního dne vynesla již pěkný peníz, Dramatický odbor D. T. J. daroval nám polovinu čistého výtěžku dvou představení, sehraných v přírodním divadle, Studentský spolek odvedl nám přebytek své pokladny, Zpěvácký spolek „Dalibor“ dal nám příspěvek z pořádaného koncertu a i jednotlivci hleděli při všech příležitostech (při svatbách, k uctění zemřelých členů a přátel, menší výhry loterní, prohrané sázky atd.) pokladnu naší posílit.

První samostatnou akcí Družstva bylo „obsazení“ pokladen při vojenském koncertu pěš. pl. č. 4, který právě u nás byl na cvičení, a výnos této nahodilé akce — Kč 4277-20 — posílil nás morálně tak, že jedinou myšlenkou všech bylo, rychle zachytiti ještě to, co v příznivějších dobách bylo promeškáno.

Získali jsme členstvo opravdu obětavé.

Bylo radostno vyslechnouti, jak sběrné dvojice všude nadšeně byly přijaty a jak i nemajetné vrstvy ochotně příspěvky odevzdávaly. A je i dnes radostno konstatovati, že přesun členstva za celá léta působení Družstva je percentuelně pranepatrný.

Roku 1925 pořádalo Družstvo první slavnosti na počest narozenin Mistra A. Jirásky, které pak každoročně mělo ve své režii a mimo morálních úspěchů, sebralo vždy pěkné sumy na vybudování Mistrova pomníku.

Jmenovaného roku odvážilo se Družstvo prvního většího podniku, do kterého bylo nutno veškerý, doposud získaný kapitál investovati. Byla to ministerstvem financí povolená loterie ve prospěch postavení Jiráskova divadla v Hronově. Touto akcí předstoupili jsme se svou myšlenkou — vybudovati v Hronově Jiráskovo divadlo — po prvé před celou čsl. veřejnost. A úspěch akce nás překvapil, vynesla loterie okrouhle Kč 200.000—, mimo mnoha a mnoha cenných příspěvů ctitelů Mistrových, kteří dílo Družstva schvalovali a tím je k další práci povzbuzovali.

Další větší akcí byly sbírky darů jak místních, tak i okolních mecenášů.

Je bohužel nemožno pro nedostatek místa veškeré dárce zde jmenovati, budiž však uvedeno, že Družstvo bylo překvapeno samo, jak ochotně každý k účelu přispěl. V té době peníze přímo přšely a v té době bylo již jisto, že k stavbě divadla v nejkratším čase dojde. V necelých 8 měsících sebráno na darech cca. Kč 220.000—, takže koncem roku 1927 vykazovalo Družstvo již hotového jmění cca. půl milionu.

A pracovalo se dále. Psány žádosti na Okresní správní komise, veškeré banky a peněžní ústavy, i „americká“ akce se zkusila, bohužel dolarů mnoho nedošlo.

Radostně zapisoval vždy pokladník příjmovou položku, když „pan rada“ odjížděl z letního bytu a se slovy: „přijměte malý dáreček, já budu ještě pamatovati“, loučival se s Družstvem. To, že akci naší přál, nejvíce nás posilovalo.

Očekáván vždy radostně konec pololetí i konec roku, kdy zdejší Městská spořitelna připisovala úroky ze vkladů. To jmění poskočilo bez práce, ale neodpočívalo se.

Blížila se slavnost položení základního kamene, na kterou jsme upínali svoje naděje. A neklamala nás opět. Jenom čestné vstupenky, rozeslané do světa, vynesly nám čistých cca. 24.000 Kč a slavnost sama nové nadšení a chuť ku stavbě.

Tou dobou dostalo se nám i podpory státní, město Hronov rozhodlo se pak spolustavěti nákladem Kč 220.000— museum, knihovnu a čítárnu, takže v té době milion korun byl zajištěn, když se se stavbou započalo.

Sbírá se ovšem dál, hotový kapitál, se zajištěnou výpůjčkou zdejší Městské spořitelny obnáší as Kč 1,800.000—, ale je jisto, že stačiti nebude a proto neodmítej nikdo pomoci, když nejvíce ji bude zapotřebí!

Dr. Rudolf Kudrnáč:

JAK JSME STAVĚLI.

Se stavbou začali jsme 1. června 1929. Tak bylo odhlasováno v mimořádné valné hromadě, která se neobešla bez množství debat a spousty různých názorů. Bylo mnoho pessimistů, poukazujících na nedostatek peněz a radících k posečkání ještě několik roků. Ale zvítězil náš optimismus, povzbuzovaný krásnou myšlenkou, by dočkal se otevření divadla sám Mistr Alois Jirásek.

Bohužel nesplnil se náš sen, ale splnilo se aspoň to naše přání, že ještě za života viděl Mistr budovat svůj trvalý pomník — Jiráskovo divadlo.

S chutí dali jsme se do práce. Nevypsali jsme drahé soutěže návrhové, ale požádali jsme známého pražského architekta, našeho rodáka, pana Freiwalda o projekt. Pan architekt s nevšední ochotou vypracoval nám krásný projekt úplně zdarma a kancelář firmy Freiwald-Böhm, Praha-Karlín, Palackého 47 zhotovila nám zdarma všechny plány. Jsme zavázáni panu architektovi velikými díky za jeho ohromný dar, který nám tím poskytl. Obdiv všech návštěvníků divadla je mu zajisté nejlepší odměnou za vše, co pro Jiráskovo divadlo úplně nezištně vykonal.

S chutí dali jsme se do práce. Stavba zadána firmě Břet. Veselý spolu s fou. Goldschmidt-Hartman z Náchoda. Dozorem nad stavbou pověřeni jednatel Družstva Jarka Štelzig a předseda Dr. Kudrnáč. Dnem 15. června nastoupil jako stavbyvedoucí pan ass. Šustr, který řídil k velkému našemu uspokojení velkolepou stavbu až do konce.

Stavba postupovala velmi rychle, zejména práce betonářské a zednické, takže podařilo se nám přivést stavbu pod střechem ještě do konce roku 1929 a celá budova mohla přezimovati.

Časně z jara letošního roku dokončeny střechy a započato s vnitřními pracemi, které trvaly ovšem nejdéle.

Obzvláštní péče věnována zařízení jevištnímu. Prostudovali jsme různá knižní díla o technice jevištní a navštívili jsme všechna nová divadla v blízkém i dalekém okolí. Za účelem studijním navštívili jsme též divadla pražská a posléze i Berlín, kde na pokusném jevišti fy Siemens viděli jsme ideální osvětlení kruhového horizontu.

Po nabytých zkušenostech objednali jsme jevištní zařízení od různých firem. Regulátor s odpory dodala k našemu plnému uspokojení fa. Vohralík z Prahy za 53.000 Kč, železné konstrukce portálové a oponové fa. Autramo z Plzně za 23.000 Kč, osvětlení horizontu a projekční zařízení fa. Siemens fil. v Praze za 26.000 Kč, instalaci jeviště, rozváděcí desku, rampy a mrakový aparát fa. A. E. G. fil. v Liberci za 25.000 Kč bez montáže, a nejmodernější kruhový horizont fa. Märkische Maschinenfabrik z Berlína za 36.000 Kč.

Tahy jevištní zhotovili jsme si sami a místní strojírna fy. Mach a Fišer dodala nám zdarma všechny rolny, protizávaží, železný žebřík a dvě galerie pracovní. Za tento velkodušný dar jsme panu tov. Machovi velmi vděční.

Malování kulis a jevištní nábytek zadán firmě Fert, Brno-Husovice za 23.000 Kč. Všechny jmenované firmy dodaly nám zařízení k úplné naší spokojenosti.

Všechny řemeslné práce v divadle byly pokud možno rozděleny mezi místní oferenty.

Truhlářské práce prováděly firmy: A. Brejtr, J. Kult, Ambrož Jirman, Al. Knížek a J. Bitnar. Natěračskou práci firmy: Jestřáb, Laš a Štelzig. Zámečnickou firmy: Pařízek, Vítek, Krejcar a Holeček. Konstrukce jevištní fa. Beneš. Pokrývačské práce fa. Fr. Jirásek. Práce klempířské firmy: Kleprlík a Rathouský. Lustry a práce kovové fa. Šrůtek a fa. Anýž a Napako z Prahy. Kování ke dveřím dodaly fy. Loukota z Liberce a Jílek z Hradce Král. Šamotové dlažby provedla fa. Wimmer z Hradce Král., sádrové stropy a mramory fa. Kulháněk z Hořic.

Krásné malby celého divadla provedla umělecky fa. Fessel-Kadlec z Prahy. Tato firma provedla též velmi vkusně oponu.

Ústřední topení teplým vzduchem dle nejnovějšího amerického systému provedla firma Etna.

Všechny firmy provedly své práce k naší úplné spokojenosti a pomohly tak vybudovati nádhernou budovu, jež bude naší chloubou, neboť jest v každém směru prvotřídní.

Již její frontální část a imponantní vstup působí na každého hlubokým dojmem. Čtyři obrovské sloupy, zvedající se do výše 11 m nad krásným, dvacet metrů širokým schodištěm, dodávají budově ráz antický a na první pohled divadelní. Velkými šestikřídlovými dveřmi vcházíme do mramorového vestibulu s překrásně vymalovaným stropem s nepřímým osvětlením. Nejkrásnější ozdobou jeho je ale na čelné straně nápis, provedený v rukopise Mistrově: „A dílo to budiž požehnané . . .“ — heslo, které pronesl Mistr při poklepu na základní kámen divadla. Ve středu prostranného foyer před mramorovou deskou stojí busta Mistrova, práce zesnulého prof. Štursy, věnovaná ministerstvem školství a národní osvěty. Vedle ní na každé straně vchod ku stání, dále pak po obou stranách symetricky položené ochozy, z nichž třemi vchody vcházíme do hlediště, které je vyvrcholením nádherné architektury a umělecké malby. Bohaté stropní osvětlení plně osvětluje krásný nápis nad prosceniem: „U n á s“, a zlaté nápisy dramatických spisů Mistrových nad ložemi.

Souměrně na obou stranách uloženým schodištěm dostaneme se do foyer balkonu, na balkon a do loží. Na konci pravého ochozu je salonek, lože Jiráskova, která bohužel zůstane při otevření prázdná. Protějškem k ní je lože členská, z níž je přístup na jeviště.

Ve zvýšeném dalším patře v průčelí budovy je nádherný reprezentační sál přednáškový. Nad ním pak prostorné Jiráskovo museum, knihovna a čítárna.

Ozdobou divadla jsou nádherné dvě terasy, jedna krytá, přístupná z loží a balkonu, druhá otevřená, k použití pro čítárnu.

Vrcholem techniky je ale zařízení jeviště. Vysoké provažiště nese těžkou konstrukci jevištních tahů a dráhu kruhového horizontu, motorem poháněného. Pohyblivé proscenium umožňuje zvětšovati či zmenšovati otvor prosceniový dle potřeby.

Osvětlení horizontu je nejmodernější, celkem 27 horizontovými lampami po 1000 W a mrakovým aparátem o 3000 W, umožňujícím znázorniti pohybuující se mračna po obloze. Velkým promítacím aparátem též o 3000 W možno promítnouti na zadní stěnu celá pozadí, krajiny, města atd.

Hrací plochu osvětluje horní rampa 6 m dlouhá a 5 trychtýřovitých reflektorů po 1000 W. Dvě malé rampy spodní, zařízené na přímé i nepřímé světlo, zapuštěny jsou pod rampu jevištní a jsou spolu s budkou napovědní a otvorem pro osvětlovače úplně ukryty.

Pod jevištěm je kabina osvětlovače moderně zařízená, z níž dají se řídit všechny efekty na jevišti i v hledišti.

K rychlé výměně scény slouží dvě pojízdné podlahy, které úplně připraveny na vedlejší neb zadní scéně přijedou na jeviště. Jeviště je skutečně nejlépe vybaveno ze všech okolních divadel.

V souterrainu budovy je umístěna restaurační místnost, kuchyně, kotelná a různá skladiště.

Celá budova postavena nákladem ca 2,100.000 Kč a bude asi ze dvou třetin kryta hotovostí. Umořovati zbývajícím dluh bude těžkým a velkým úkolem spolku divadelních ochotníků, ale jistě celá veřejnost pomůže, aby krásná budova mohla prosperovati a stala se skutečným pomníkem nezapomenutelného

MISTRA ALOISE JIRÁSKA.

jenž byl jedním z nejstarších členů našeho spolku.

Nechť stojí budova na stráži národa v našem pohraničí, a nechť plní věčně své krásné kulturní poslání.

Fr. Jirásek :

TROCHU HRONOVSKÉ HISTORIE.

V dobách, kdy se naši předkové, vedeni praotcem Čechem, usadili v okolí Řípu, aby tak dali vznik a základ českému národu, bylo asi údolí dnešní Metuje jediným neproniknutelným pralesem. Je to snad vše, co můžeme o místě, kde dnes stojí Hronov, říci z dob nejdávnějších, leda že bychom se ještě zmínili o občasných nálezech mamutích klů a jiných zbytků praehistorické zvířeny, učiněných v nynější době v lomech hronovských i okolních a svědčících o bujném tropickém životě, jehož zde snad jen slunce bylo svědkem před mnoha a mnoha věky.

Jinak clona tajemství halí vše, co se zde dříve odehrálo, a odkrývá se zcela nepatrně teprve ve třináctém století, kdy rytíř pan Hron, sídlem na Homolce u Náchoda, zakládá na pravém břehu Metuje tvrz, obehnanou v půlkruhu příkopem a náspem.

Při tvrzi, na levém břehu Metuje, zakládá pak jmenovaný pán osadu vybudováním asi dvaceti příbytků, postavených do čtverhranu a tvořících dnešní náměstí.

Teprve později vystavěn kostel, o němž prvou zmínku možno najíti v roce 1359. Roku 1639, za třicetileté války, táhli Hronovem Švédové, zle tu hospodařili, městečko vypálili a kostel pobořili. K jeho restauraci došlo teprve v roce 1717.

Na město byl Hronov povýšen asi počátkem osmnáctého století a znaku se mu dostalo v roce 1725. Znakem Hronova jest na modrém poli sloup P. Marie Pomocnice s písmeny P. M. P.

Robota na Hronovsku zmírněna byla hlavně v roce 1799, kdy vévoda Petr Kuronský a Zaháňský, který v roce 1792 náchodské panství koupil, svolil, aby pracovní povinnost upravena byla v plat.

O století devatenáctém víme již hodně. Prvá jeho polovice zachycena jest v Jiráskově kronice „U nás“. Hlavní osobou tehdejšího Hronova byl P. Josef Regner, muž osvícený a pokrokový, jenž přišel sem z Náchoda jako farář roku 1831, po faráři „ptáčníkovi“ Zeidlerovi. Přišel s nejkrásnějšími úmysly, pomoci zdejšímu lidu v jeho nouzi a nevědomosti, vyvésti jej z bludu pověr a tmářství a dáti mu lepší životní základnu. Podařilo se mu zdělati „úhor“ na „novinu“, podařilo se mu i rozhoditi do ní „osetek“, ale sklídl až na malé výjimky jen „zeměžluč“ nenávisti a mnohde i hněvu, neboť předstihl svoji dobu a nebyl pochopen.

Přece však již za jeho života počíná Hronovem váti jiný, svobodnější duch, přinášející českou knihu a — divadlo. Pomlčím však o dalším kulturním rozvoji, neboť jest zejména ve svých počátcích úzce spjat s dějinami hronovského ochotnictva, o nichž dočtete se na jiném místě této knižky.

Za války v roce 1866 táhli Hronovem od Broumova Prušáci směrem k České Skalici, kde tehdy došlo k bitvě. Na to a i na jiné události z druhé polovice minulého století vzpomíná Alois Jirásek ve své knize „Z mých pamětí“.

Počátek dvacátého století zastihl již Hronov v plné svěžesti a síle zdravého horského městečka, hotového jíti s duchem doby a bráti podíl na všem, co věda a pokrok přinášejí. Zvelebováno školství, zakládány a posilovány spolky, město upravováno, ulice vydlážděny. Ještě světová válka zle srazila tento zdravý a ušlechtilý vývoj, ale ode dne 28. října 1918, kdy u nás sám Mistr Ji-

rásek pozdravil svobodu a mír, dohání se vše milovými kroky a z kdysi tichého a idylického „Padolí” se stává moderní město. Moderní výstavbou, kulturním snažením i společenskou strukturou. Ukazuje, že chce spěti stále k vyšším a krásnějším cílům, že nechce zůstatí pozadu v ničem ušlechtilém, a otvíráme-li dnes samostatný stánek umění a kultury, dokazujeme tím jen, že Hronov také nikdy v ničem pozadu nezůstane.

Fr. Jirásek :

HRONOV CÍLEM TURISTŮ.

Turisté upozornění byli na Hronov po prvé ve větším měřítku v roce 1921 Jiráskovými oslavami, pořádanými na počest Mistrových sedmdesátin. V té době nebylo snad Čecha, který by aspoň nevyslovil jméno našeho šťastného městečka, a ty nesčetné zástupy, které tehdy „Padolí” shlédly, nezapoměly na ně. A od těch dob každoročně ožívují tiché jinak hronovské ulice typickými postavami našich bodrých výletníků, kteří, hůl v jedné a průvodce v druhé ruce, prohlížejí si rodiště velkého syna národa.

A taková procházka po Hronově je plna radostných dojmů. Jen se trochu zamyslíte, zasníte, a již zjeví se Vám před očima těžkopádná postava statečného bojovníka od Verony — Doube-na, stěží zahlédnete pospíchajícího Fidela Hanuše, na „rynku”, z něhož si odmyslíte dnešní dlažbu a moderní budovy, spatříte konšela Mitýsku, olizujícího se a potahujícího, opásaného povřísem, Černého Vacka se sešívanou hlavou a komisaře Tuschla, častujícího jej „sакrmenckým potvorem”. Vážnou postavu P. Havlovického zříté sestupovati od kostela, jinde se Vám mihne křehký zjev Justinčin, a tak celý kaleidoskop postav se vystřídá před vaším duševním zrakem bezděky, bez vašeho působení, vlivem okolí. Je to vše tak milé a hřejivé, těší to, a konejší. Péči K. Č. S. T. jsou umístěny po celém městě stylové tabulky, označující jednotlivá místa z Mistrova života neb díla známá, což vaši fantasii jen probouzí a dráždí.

Ale nejen město samé, nýbrž i jeho romantické okolí láká sem turisty. Pečlivě značkoványi turistickými cestami možno podniknouti z Hronova výlety všemi směry. Přes malebnou vísku Rokytník dostanete se na „svatou horu” Turov, Blaník to Jiráskova kraje, kde stojí turistická chata s moderně zařízenou re-

staurací, která poskytuje žádoucího občerstvení. A daleký rozhled po krásném kraji vás úplně odmění za nepatrnou námahu, způsobenou cestou. Tu se ve vás ozve něco dosud skrytého, rádi byste si výskli a zazpívali „krásný ráj to na pohled”, kdybyste se nebáli, že vzbudíte svaté vojsko, pod vámi dřímající.

Jiné vděčné výlety jsou na památný Bor, na Ostaš a na Hvězdu za Policí nad Metují, s bizarními útvary pískovcovými, opředěnými tajuplným rouchem pověstí a bájí, do Maternice se zázračnou studánkou a zkamenělými chleby, do Teplických a Adrsbašských skal, nebo dále na Dobrošov s rozhlednou, do „dábelsky krásného” Pekla, do Nového Města nad Metují a jinam a jinam.

A vrátíte se z výletu do Jiráskova kraje občerstvení, osvěžení, jako málo odkud, potěšení, že jste poznali nový ráj naší vlasti, s novými silami, s novou chutí k životu a k tvořivé práci.

A to je konečně — myslím — hlavní účel veškeré turistiky.

Fr. Jirásek :

DOSLOV.

Stůj, divadélko!

Stůj, chráme našich snů a nadějí, stůj a přetrvej věky!

A vyprávěj generacím, které po nás přijdou, o velké lásce, která Tě budovala, pověz jim, že my, kteří jsme žili ve velkých okamžicích, v okamžicích, kdy z mrtvých probouzela se naše svoboda, kdy z krvavých požárů a hřmění děl vzcházelo nám nové jítro, že my jsme ani v době, kdy již bdělost povolovala, nezapomněli svých nejsvětějších povinností.

A u vědomí těchto svých povinností vybudovali jsme Tebe, divadélko.

Vybudovali jsme Tě, abys bylo na stráži.

Stůj proto a bdi!

Bud' majákem, jehož světlo by připomínalo vždy blízkost nebezpečí a uvádělo zbloudilé na správnou cestu. Varuj, napomínej, pomáhej, rad'!

Ale bud' také stánkem umění! Rozžehej v srdcích těch, kteří Tě budou navštěvovati, nejsvětější plameny ušlechtilých citů! Uč je čistému nazírání na krásu, zjemňuj jejich duše a sbližuj je s dušemi velikánů!

A těm, kdož v Tvých prostorách hledati budou osvěžení a zapomenutí všedních starostí, ochlad' rozpálené skráně a konejšívou mluvou svojí zmírni chvat krve!

To všechno od Tebe čekáme, divadélko!

Je toho hodně, ale víme, že se nám všeho dostane, jako se nám všeho toho dostalo od Toho, k Jehož počtě jsme Tě vybudovali.

Neseš Jeho jméno, bud' také pokračovatelem Jeho díla!

A my Tě za to budeme míti vždy hodně, hodně rádi, Ty naše milé, zlaté, krásné divadélko

JEVIŠTNÍ KULISOVÉ TAHY, ŽELEZNÉ MŮSTKY

pro Jiráskovo divadlo

dodala fa

MACH A FIŠER,

TOVÁRNA NA STROJE A SLÉVÁRNA,

HRONOV.

Stroje pro zpracování plechu.

Transmise.

Surové odlitky.

Telefon 11a-b.

Založeno r. 1898.

Telegramy: Slévárna.

FRANTIŠEK FERT BRNO-HUSOVICE

SPECIELNÍ ATELIER PRO ZAŘIZOVÁNÍ
DIVADELNÍCH JEVIŠŤ

VLASTNÍ STROJNÍ
STOLAŘSTVÍ A ZÁMEČNICTVÍ.

ZALOŽENO ROKU 1894.
TELEFON 506/VI.

Výroba cementového zboží,

provádění terrazových

a xylolithových podlah

a umělého kamene

JOSEF HLAVATÝ

BĚLOVES - NÁCHOD

OSVĚTLENÍ

DIVADLA

LUSTRY

M Ř Í Ž E

ZÁBRADLÍ

F. JÍLEK DR. O. SEITZ

HRADEC KRÁLOVÉ

TEL. 313.

BRONZOVÉ PRÁCE

Veškeré stavební kování pro budovu
JIRÁSKOVA DIVADLA V HRONOVĚ

d o d a l a

továrna na kovové zboží

FRANT. LOUKOTA
spol. s r. o.
V LIBERCI.

O prvotřídní jakosti našeho zboží svědčí následující paláce,
opatřené naším kovářím:

Budovy komunální:

Masarykovy domovy v Krči,
Radnice hlav. města Prahy

Budovy státní:

Ministerstvo železnic,
Ministerstvo zemědělství,
Právnická fakulta,
Poštovní úřad šekový,
Vystěhovalecká kolonie,
Telefonní a telegraf. ústředna

Budovy peněžních ústavů:

Národní banka v Praze,
Národní banka v Táboře,
Městská spořitelna v Náchodě,
Městská spořitelna v Jablonci n. N.,
Městská spořitelna v Sušicích,
Městská spořitelna na Kr. Vinohradech,
Okr. hospod. záložna v Semilech,
Pojišťovna „Praha“ v Praze

Budovy veřejné a privátní:

Pražské Vzorové veletrhy v Praze,
Škodovy závody v Praze,
Báňská a hutní společnost v Praze,
Autoklub republ. Čsl. v Praze,
Inženýrský dům v Praze,
„Národní Politika“ v Praze,
„Národní Listy“ v Praze,
Avion v Praze, atd. atd.

Dodáváme veškeré stavební kování v různém provedení, rozličných
barvách a rozdílných bronzích jako: v bílé, červené, žluté, zlaté,
antique, a j.

Vyrábíme nábytkové kování a speciální kování pro auta.

Zabýváme se podáváním rozpočtů a výrobou pro vnitřní okrasné
i prakt. zařízení peněžních ústavů jako: přepážek lustrů,
nápíšť, ochranných skříní na ústřední topení, ochranných tyčí a
plechů na dvěře i na pulty atd.

Máme nejmodernější zařízení pro galvanisování a chromování kovů.

AUTODÍLNY A STROJÍRNA

GENERÁLNÍ OPRAVY AUT A MOTORŮ VČETNĚ
ČALOUNICKÝCH PRACÍ A DUKOVÁNÍ. — ODBORNÉ
SVÁŘENÍ VŠECH KOVŮ. — BROUŠENÍ AUTOVÁLCŮ
A KALENÝCH DÍLŮ. — STAVBA RŮZNÝCH ŽELEZ-
NÝCH KONSTRUKCÍ, STŘECH, BALKONŮ A SCHO-
DIŠŤ. — OPRAVY RŮZNÝCH STROJŮ. — VEŠKERÉ
PRÁCE SE ZÁRUKOU

JOSEF BENEŠ, HRONOV,
HUSOVA TŘ.

NÁVRHY

PLÁNY

ROZPOČTY

PORADY

POSUDKY

DOZOR

REVISE

A VEŠKERÉ
STAVBY POZEMNÍ
PROVÁDÍ
PODNIKATELSTVÍ STAVEB
A STAVEBNÍ KANCELARĚ

BŘETISLAV VESELÝ, oprávněný mistr zednický
V HRONOVĚ.

TELEFON ČÍSLO 56.

Dle nejnovějších slohů,
levně a rychle provádí

**stavební
a nábytkové práce**

strojní truhlářství

JOSEF KULT
v Hronově.

Umělecké a stavební
zámečnictví

JAROSLAV

PAŘÍZEK
Zbečník - Padolí

Speciální výroba
kovaných mříží,
vrat, plotů, kon-
strukce skleně-
ných střech atd.

**Nejlepší
a zaručeně trvanlivé**

nátěry stavební i nábytkové,
jakož moderní malování pokojů
s elektrickým stříkacím zařízením
zhotoví Vám se zárukou fa

JOŽA ŠTELZIG.

Imitace všech dřev i mramorů.
(autolakovna)

Ceny mírné.

Dehet, asfalt, dřevocement, krycí lepenka, isolační desky, Portlandský cement, písek, štěrk, surová lepenka, dehtuprostá lepenka.	VÝROBA DEHTOVÝCH A CEMENT. VÝROBKŮ	Kanálové roury, schody betonové i terasové, dlaždice, koly k plo- tům, kvádry do podezdívek, komínová dvířka, stropní desky a všechny ostat- ní dehtové a cementové výrobky.
	Veškeré krytiny a isolační práce na divadle provedla firma	
	 FRANTIŠEK JIRÁSEK, HRONOV.	
	ODBORNÉ POKRYVAČSTVÍ LEPENKOU	

AEG

DIVADELNÍ ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ

Jevištní regulátory, jevištní svítidla, světlomety, mra-
kové přístroje, železné opony, rampová osvětlení,
propadliště, elektrické pohony, úplná divadelní zaří-
zení, divadelní rozvodny, bezplatné porady a rozpočty.

A. E. G. ELEKTROTECHNICKÁ AKC. SPOLEČNOST
PRAHA II., Václavské náměstí 63, BRNO - Nádražní ulice 4,
MOR. OSTRAVA, ulice Jos. Krause 8, LIBEREC, Panská ul. 11,
TEPLICE, Hlavní ul. 61, BRATISLAVA, Šancova ul. 5, KARLOVY
VARY, třída Gabelsbergrova, PLZEŇ, Náměstí Dra Petáka 26,
TRUTNOV, Horská ul. 30, WARNSDORF, Na Příkopě č. 2.080.

Továrny: Podmokly a Brno-Komárov, Petrohradská ulice 20

ŠATNY (OTÁČIVÉ VĚŠÁKY)

dodala

SAB továrna na mosazný, železný, sanitní a za-
hradní nábytek, PRAHA VII., Osadní 799.

**Sklápěcí křesla
a ložové židle**

**pro Jiráskovo
divadlo v Hronově**

dodala firma

THONET-MUNDUS,
spojené československé továrny na nábytek z ohýb. dřeva
V PRAZE II., ul. 28. října 16 n.

Strojní, stavební a umělé zámečnictví

**JOSEF KREJSAR
V HRONOVĚ**

provádí veškeré práce do oboru toho spadající.

Ceny mírné.

Solidní obsluha.

Práci malířskou
v budově Jiráskova divadla
provedla firma

M. FESSL A K. KADLEC
PRAHA II., SOKOLSKÁ 15.

TELEFON 36247.

SCHODY Z UMĚLÉHO KAMENE
broušené, leštěné,
TERRAZOVÉ A GRANITOIDOVÉ
DLAŽDICE.

LITICKÉ ŽULOVÉ LOMY
A TOVÁRNA NA STAVIVA,
společnost s r. o.
PRAHA II., Žitná ul. č. 47.

PRÁCE TRUHLÁŘSKÉ, OBLOŽENÍ SÁLU, STROPU ATD.
V NOVÉM JIRÁSKOVĚ DIVADLE

PROVEDLA FIRMA

ANT. BREJTR,

UMĚLÉ A STROJNÍ TRUHLÁŘSTVÍ
V HRONOVĚ.

ZAŘIZOVÁNÍ BYTŮ.

STAVEBNÍ PRÁCE.

POHŘEBNÍ ÚSTAV.

A. RAINBERG,

strojírna, mostárna a kotlárna v PARDUBICÍCH,
továrna na stroje a slévárna

VE VYSOKÉM MÝTĚ,

provede k úplné Vaší spokojenosti:

Železné konstrukce všech druhů, mosty železniční i silniční, lávky, stavidla, železné konstrukce střech, světlíků, sloupy kované i lité, schody točité i rovné, verandy, skleníky, okna, dveře, vrata.

Výtahy na uhlí, zboží.

Železné portály.

Zařizuje:

Pivovary, lihovary, cihelny, sušárny na léčivé biliny, ovoce.

Veškeré odlitky ze železa a kovu z vlastních, neb dodaných modelů.

Rýhování mlýnských válců.

Žádejte rozpočty!

Žádejte rozpočty!

**MODERNÍ TOPENÍ
TEPLÝM VZDUCHEM**

ÚSTŘEDNÍ TOPENÍ A VĚTRÁNÍ

Otázka ústředního topení a větrání byla řešena následovně:

1. výroba tepla bez pomoci vody neb páry,
2. kombinace topení s větráním,
3. vysoká hospodárnost provozu (palivo),
4. žádné nebezpečí zamrznutí,
5. rychlost zatápění a vytápění,
6. letní větrání.

Vážným zájemcům na požádání reference majitelů zařízení a odborného stavebního tisku.

SPOLEČNOST PRO OTOP TEPLOVZDUŠNÝ. VÍDEŇ XVII, LORENZ BAYERPL. 4.

Prospekty a informace zasílá odbočka a zastoupení pro ČSR:

Ing. F. Masník, M. Ostrava 9, Vítkovice, Pospolité 815, telef. 850.27.

Osvětlovací tělesa

pro Jiráskovo divadlo
v Hronově
dodala firma

FRANTA

ANÝŽ,

závody pro umělecko-
průmyslové práce kovové
V PRAZE.

Továrna a centrální kanceláře:
Praha VII. - U Průhonu 34.
Telefony 252.71 - 347.26.

Vzorkovny:

Praha I. - Národní tř. 21.

Bratislava - Uhorská 20.

Brno - Běhonská 20.

Mor. Ostrava - Nová radnice.

Teplice-Sanov - Tereziánská 9.

Točité

**železné schody
do divadla**

dodala firma

**BOHUMIL
KUNŠTA**

PRAHA - MICHLE

Palackého ul. č. 4.

* *

Konstruktivní zámečnictví.

Výroba železných vozíků.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

„AUTRAMO“

Plzeň - Roudná

VYRÁBÍ A DODÁVÁ

veškerá jevištní zařízení jako:

regulátory, zatemňovací odpory, ram-
pová a sufitová svítidla, reflektory
všech druhů atd.,

mechanická zařízení jako:

posuvné portály, pohyblivé osvětlo-
vací mšůsky, propadla, zdviže, želez-
né opony, dekorační tahy atd.

**AMBROŽ
JIRMAN,**

strojní stavební
a nábytkové truhlářství
V HRONOVĚ

doporučuje se přízni
ct. obecnstva.

Cihly, tašky, trativodky

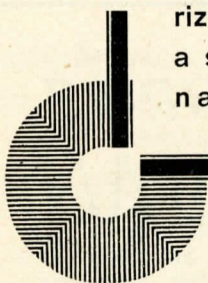
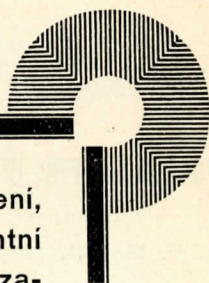
a jiné výrobky cihlářské.

PULICKÉ CIHELNY, OPOČNO.

Telefon č. 14.

Divadelní osvětlovací, technické, strojní a konstrukční zařízení

Reflektory, rampové osvětlení,
přístroje projekční, horizontní
osvětlení, odpory, regulátory, za-
řizování orchestrů, kruhové ho-
rizonty, tahy, železné konstrukce
a strojní zařízení. — Rozpočty
na požádání zdarma. — —

ANT. VOHRALÍK,
PRAHA VIII., V zahradách 837.

Nejlepší stavební kámen pískový

všeho druhu — jako: dveřové kusy a schody v každé délce
a ve všech rozměrech, dlažice, cokle, kvádry a vazáky

má stále na skladě a dodává

OBEC SUCHÝ DŮL.

Ceny levné.

Vhodný příjezd do lomu.

Ceny levné.

PODNIKATELSTVÍ STAVEB

GOLDSCHMID & HARTMAN,

úř. opr. civ. inženýři
staveb. a stavitelé

V NÁCHODĚ

projektují a provádějí: veškeré stavby pozemní,
železobetonové, vodní, mostní, průmyslové
a keramické, (tovární komíny, obezdívky kotlů,
cihelny, vápenky atd.)

ŠAMOTOVÉ DLAŽBY, KAMNA, SPORÁKY GLASOVANÉ, OBKLADY
STĚN, KÁMENINOVÉ ROURY, ŽLABY PRO HOVĚZÍ A VEPŘOVÝ
DOBYTEK, KÁMENINOVÉ SOUDKY, ŠAMOTOVÉ OHNIVZDORNÉ
VÝROBKY PRO VEŠKERÝ PRŮMYSL ATD.

JINDŘICH WIMMER & SPOL.

HRADEC KRÁLOVÉ.

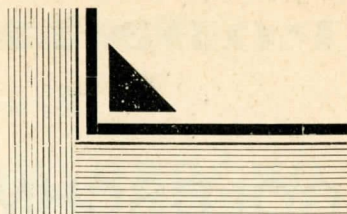

TELEFON: KANCELÁŘ 101.
SKLADY 433.

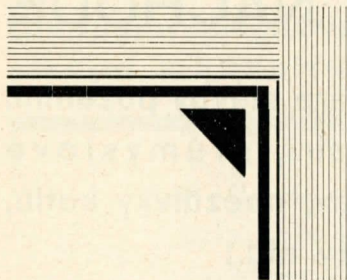
Adresa telegramů:
KERAMIKA HRADEC KRÁLOVÉ.

VODOVODY,

koupelny, čerpadla samočinná
i pístová, veškeré práce klempířské provádí odborně
za ceny solidní

JAROSLAV KLEPRLÍK

V HRONOVĚ 225,

koncesovaný závod
instalatérský a klempířský.

Speciální výroba koupacích van.

Velký výběr kuchyňského nádobí.

Stavění a zkoušení hromosvodů.

SIEMENS

akciová společnost pro výrobu elektrických zařízení.
Ředitelství a odbočka: PRAHA II., Havlíčkovo nám. 15.

Továrny: V Mohelnici a Bratislavě.

Technické kanceláře:

Bratislava, Brno, Karlovy Vary, Košice, Liberec,
Mor. Ostrava, Plzeň, Rumburk, Teplice - Šanov.

Projektování a provádění moderních osvětlovacích
zařízení pro jeviště.

Stavba přístrojů a svítidel pro jeviště.

Jevišťová stavědla s universálním pohonem.

Jevišťové odpory.

Svítidla pro hořejší osvětlení a osvětlení ramp podle
komorové soustavy.

Speciální zrcadlová svítidla pro hořejší osvětlení.

Svítidla pro osvětlení horizontu a vlastní jevišťové plochy.

Jevišťové světlomety a přístroje pro světelné efekty.

Instalační materiál pro jeviště.

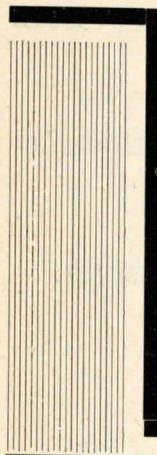
PÁNI TRUHLÁŘI! Nejvýhodněji nakoupíte **překlížky** na veškerý nábytek a stavby v továrním skladě firmy

A. Matějka, železářství Hronov.

Dále doporučuji výhradní prodej am. kamen, originál „Fenom“, stolokrby
kuchyňské a veškerá kamna stáložárná v cenách vždy nejlevnějších.

Sklady jen vedle Jiráskova divadla na náměstí.

REKLAMNÍ OBCHODNÍ

TISKOPISY

rychle zhotoví grafický závod

A. J. VOTRUBA A SPOL.

TELEF. 27.

v Hronově.

MĚSTSKÁ SPOŘITELNA V HRONOVĚ.

Založena roku 1903.

Vklady Kč 30,000.000.-. Reservní fondy Kč 2,200.000.-.

***Přijímá vklady na knížky a běžný účet
a úrokuje tyto co nejvýhodněji.***

Pro drobné spoření půjčuje zdarma domácí strádanky.

***Poskytuje půjčky
hypoteční a úvěry v běžném účtu.
Eskontuje směnky.***

Vyplácí

kupony a obstarává prodej cenných papírů a losů.

Provádí

úhrady do všech míst i cizozemských.

Poradí

zdarma a ochotně ve všech peněžních záležitostech.

Sirotčí jistota. Naprosté úřední tajemství.

Telefon č. 30.

Účet u Pošt. úřadu šek. v Praze č. 23.988, v Brně č. 101.613.

PROJEKT JIRÁSKOVA DIVADLA,

všech jeho interiérů, zařízení a architektonické vedení stavby
provádělo architektonické atelier fmy

INŽENÝŘÍ - ARCHITEKTURA

FREIWALD-BÖHM,

PRAHA-KARLÍN,

Telefon 31.415.

Palackého 47.

Význačné stavby frou projektované:

Palác Městské spořitelny v Kolíně.

Palác Národní banky čs., filiálku Tábor.

Budova Městské spořitelny v Červeném Kostelci.

Budova Městské spořitelny v Nov. Městě n. Met.

Budova Městské spořitelny v Bělé pod Bezdězem.

Budova Městské spořitelny ve Dvoře Král. n. L.

Budova Městské spořitelny v Sušici,

Budova Pošt a telegrafů v Sušici.

Budova Živnostenských škol v Sušici.

Budova Radnice a Spořitelny v Jaroměřicích n. R.

Budova Občanské záložny v Strakoněch.

Budova Slov. banky v Chustu, Podkarp. Rus, atd.

Působnost firmy

v oblasti ČSR 1920-1930:

